Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-го СЕРПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 3, 1984 No. 147. VOL. XCI.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ ВШАНУЄ 100-ЛІТТЯ УКЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ

Філядельфія. — Цьогорічний, вже дев'ятий з черги Український Фестиваль музики, пісні й танку „Гомін України", що відбудеться в п'ятницю, 10-го серпня ц.р., о год. 8-ій увечорі на міському форумі відомого Рабин Гуд Делл-Схід театру під відкритим небом, присвячений відзначенню 100-літтю Української Католицької Церкви в Америці.

Український Фестиваль влаштовує Українська Громада Метрополітальної Філядельфії на чолі з проф. д-ром Петром Стерчом у співпраці з Департаментом розваг міського уряду Філядельфії, який щороку дає субсидії на влаштування цієї високомистецької музичної імпрези для всього населення міста.

Перший український фестиваль у Рабин Гуд Делл був влаштований в пошану 200-ліття Американської революції. Кілька років тому українці вшанували в подібний спосіб 300-ліття Філядельфії. В інші роки Фестивальний комітет присвячував цей український концерт року одному з видатних співтворців української культури. І так вшановано відомого українського композитора Станислава Людкевича в століття його творчого життя, співтворця й пропагатора українського народного танку Василя Авраменка в 85-ліття його життя, як і корифея українського театрального мистецтва Йосифа Гірняка в його 90-ліття творчого життя. В засаді фестиваль присвячується лише живим діячам українського релігійного і культурного життя.

Цього року 10-го грудня припадає 100-ліття прибуття на американський континент першого українського католицького священика о. Івана Волянського, якого, на прохання українських вуглекопів в Шенандоа, Па. й околиці, прислав галицький Митрополит Сильвестер Сембратович. Приїзд о. Івана Волянського започаткував будівництво Української Католицької Церкви в ЗСА, що тепер очолена Митрополитом Стефаном Суликом і єпископами Василем Лостеном у Стемфорді Іннокентієм Лотоцьким, ЧСВВ, в Чикаго та Робертом Москалем у Пармі. Первопочин о. І. Волянського дав початки також Карпато-руській Католицькій Митрополії, що її очолює Митрополит Стефан Коцчіско, як і, до речі, православним Церквам, які в початках відділилися з різних причин від Греко-Католицької Церкви.

Заслуги Церкви в розвитку українського багатогранного життя в Америці всім загально відомі.

Як і в минулих роках, Фестивальний комітет подбав про найкращих виконавців мистецької програми з добірним репертуаром: Марта Кокольська-Мусійчук, сопрано Нюйоркської міської опери, тепло вітана філядельфійцями, як і Микола Фабрика, баритон Бостонської опери; акомпаньяватиме їм Ірина Фабрика. Чоловічий хор „Прометей" під орудою Михайла Длябоги й співучасті Ірени Пелех-Зварич, як піяністки, недавно повернувся з тріюмфальної подорожі в Европі; Український Танцювальний Ансамбль „Волошки", під мистецьким керівництвом Олександра Граура й Софії Януш, завжди вітаний глядачами з ентузіязмом. Цього року мистецька програма включатиме виступи оркестри української модерної музики „Хлопці зі Львова"у, з участю вокалістки Евеліни Белюц і композитора-піяніста Леоніда Вербицького.

Фестивальний комітет доклав усіх зусиль, щоб влаштувати цей щорічний український концерт з багатогранною мистецькою програмою і цього року. Тому треба надіятися, що українське громадянство Філядельфії та довколишніх міст і містечок візьме у фестивалі масову участь.

УКРАЇНЦІ БАФФАЛО ОБ'ЄДНАНО ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШІНҐТОНІ

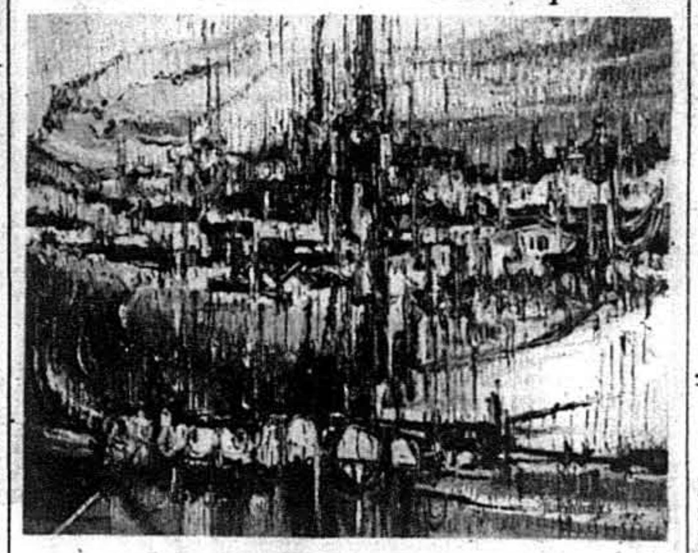
Баффало, Н. Й. (Л. Царик). — За ініціятивою Координаційної Ради створився у Баффало Громадський Комітет під патронатом УККА і УАКРади, щоб згідно з плянами їхніх централь підготовити поїздку на маніфестацію до Вашінґтону з нагоди 20-ліття відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в неділю, 16-го вересня ц.р.

До комітету увійшли покищо представники 12-ох організацій: УККА, УАКРади, 49-го Відділу СУА, АДУК, 97-го Відділу СУА, Товариство ім. Олекси Довбуша, української православної громади, ООЧСУ, ОЖОЧСУ. Товариства Українських Інженерів, Українських Ветеранів ім. В. Голинського-пост ч.23, УЛТПА, Українського Патріярхального Товариства. Комітет сподіється, що приступлять і всі інші, щоб допомогти в цій так важній для українців справі.

Від'їзд до Вашінґтону заплянований на суботу, 15-го вересня, в год. 10-ій вечора, а поворот в неділю вечором 16-го вересня. Кошти подорожі автобусом — 33 доляри.

Комітет надіється, що громадяни Баффало і околиці доложать всіх зусиль, щоб поїхати до Вашінґтону. Комітет також висловив надію, що українці інших міст зроблять це саме.

Л. Гуцалюк виставлятиме нові картини

Одна із раніших олій Л. Гуцалюка.

Ґлен Спей, Н. Й. — У суботу, 4-го серпня ц.р., о год. 2-ій по полудні відкривається виставка нових картин — 28 олій — Любослава Гуцалюка на Озерянах біля Ґлен Спей.

На картинах відтворена тематика пейзажів і квітів, намальованих кілька місяців тому під час перебування цього маляра у Франції. Виставка триватиме до кінця вересня, до Дня Праці включно.

Доїзд до Озерян з Ґлен Спей в напрямі Барривіллу і після табору Льоканда — перша дорога направо.

ЧИ ЗУСТРІНЕТЬСЯ Р. РЕҐЕН З К. ЧЕРНЕНКОМ В НЮ ЙОРКУ?

Санта Барбара, Каліф. — Заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Єпікс заявив кореспондентам, що Адміністрація президента Роналда Реґена розглядає тепер можливість зустрічі Президента ЗСА із совєтським генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Константином Черненком, коли стало відомим, що він, Черненко, вибирається цієї осені до Ню Йорку, щоб тут виступити з промовою на Генеральній Сесії Об'єднаних Націй. Не виключно, що до тієї подорожі схилив його генеральний секретар ОН Гавіє Перез де Куеяр, який недавно побував у Совєтському Союзі з офіційною візитою і там мав довшу розмову з Черненком.

Л. Спікс однак підкреслив, що до цього часу з Москви не було жадних офіційних повідомлень у тій справі. Інші дорадники президента Р. Реґена думають, що поголоски про приїзд Черненка до Ню Йорку не є правдоподібні, а зустріч його з Р. Реґеном тим більше, бо кремлівські лідери ледве чи відважаться на таку зустріч перед президентськими виборами в ЗСА і у світлі масивної антиамериканської пропаґандивної кампанії проти теперішньої Адміністрації і Р. Реґена особисто.

Крім того, агентство Франс Пресс повідомило, що К. Черненко важко хворий і про його хворобу кружляють в СССР настирливі вістки. За словами одного лікаря, прізвища якого не називається в повідомленні Черненко терпить на недугу поступової емфезими, загального поширення легенів, та інші хвороби. Французька газета „Лє Монд" пише, що совєтський лідер дуже часто під час праці у Кремлі мусить вживати кисневу машину, а особистий лікар не відходить від нього ні на хвилину.

Інформації про приїзд Черненка до ЗСА появились спочатку в деяких газетах Західньої Европи, а пізніше їх підхопили також інші газети світу. Державний департамент ЗСА дав зарядження амбасаді в Москві перевірити ці поголоски.

Деякі кремлінологи і знавці підсовєтської проблематики в Раді Крайової безпеки думають, що серед кремлівських лідерів існує поділ думок щодо теперішньої лінії у закордонній політиці СССР. Одні кажуть, що цю лінію треба продовжувати і до них належить також міністер закордонних справ Андрей Ґромико, а інші дораджують шукати порозуміння із Заходом, зокрема з Америкою.

АМЕРИКАНСЬКІ АТЛЕТИ ЗБИРАЮТЬ ЩЕДРІ ЛАВРИ

У центрі — роверист Стів Геґґ, який здобув золоту медалю в індивідуальних роверових перегонах на відстані 4,000 метрів; (зліва) срібний медаліст Рольф Ґольц із Західньої Німеччини та бронзовий медаліст Ленард Ніц, товариш Геґґа.

Лос Анджелес. — З кожним черговим днем американські атлети на XXIII Олімпійських Ігрищах здобувають нові золоті медалі, побивають давні спортові рекорди і визначуються чемпіонами світу. Досі американці здобули 18 золотих медалів, а всіх разом — 29.

У середу увечері, 1-го серпня ц.р., американська жіноча дружина гімнасток — Пам Білек, Трейсі Талавера, Кеті Джонсон, Мішель Дюсін, Мері Лю Ретон та Джулієн МекНамара здобули срібну медалю, що було великим успіхом для цієї дружини, бо це вперше американки добились такої перемоги. Золота медаля в гімнастиці припала румунській дружині, — а бронзову здобули дівчата з китайської дружини. Мері Лю Ретон та Джулієн МекНамара здобули перфектне „10" в точкуванні, однак, це не допомогло їм осягнути золотої медалі.

В індивідуальних змаганнях їзди на роверах американець Стів Геґґ на відстані 4,000 метрів здобув золоту медалю, додаючи ще один тріюмф до двох попередніх цьогорічних успіхів американських роверистів — двох золотих медаль. Ленард Ніц отримав бронзову медалю, а змагун із Західньої Німеччини Рольф Ґольц — срібну.

Американський спортовець Стівен Фрейзер вперше обдарував свою країну золотою медалею у дужанні греко-римським стилем, перемагаючи у фіналі румунського атлета Ілліє Матеї. У боксуванні Марк Бріленд у своїх других змаганнях переміг пуерторіканця Карльоса Рєєса. Досі непереможні дружини у відбиванці і в кошівці продовжують змагатися і є фаворизовані здобути золоті медалі. Цього ж дня чоловіча дружина кошівки в грі проти уруґвайських атлетів здобули перемогу — 104-68. Жіноча відбиванкова дружина побила своїх бразилійських суперниць у відношенні: 12-15, 10-15, 15-5, 15-5, 15-12. Цього ж дня відбувалася також їзда верхи, яка ще продовжуватиметься два дні. Першого дня їздці на конях — на відстані 16 миль мали перебороти 33 перешкоди. „Королевою" першоднєвих змагань стала Керін Стівс, жінка, в якої — найменший досвід із усієї американської дружини. Вона перебула їзду верхи на коні Бен Артур.

У СВІТІ

МАБУТЬ ПІД ТИСКОМ Москви і посиленої терористичної діяльности комуністів у прикордонному місті Пешавар, у якому сконцентровані усі зв'язки руху спротиву за визволення Афганістану з-під совєтської окупації, пакістанський уряд наказав усім членам цього руху і організованим військовим і паpамілітарним частинам афганців покинути це місто до 31-го серпня ц.р. Пакістанська поліція почала також облави на молодих афганців, які мешкають приватно, змушуючи їх переноситись до сусідніх сіл, або зголошуватись до одного з багатьох таборів втікачів, якими частинно опікується міжнародний Червоний Хрест й інші харитативні організації. 550,000 пакістанців, які живуть у прикордонній полосі, почуваються загроженими з уваги на присутність такої великої кількости втікачів і озброєних партизанських частин афганського руху спротиву.

ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ у Франції заявили, що їм вдалося заарештувати другу з черги особу в головній команді терористичної організації басків в Еспанії, Евгеніо Ачевесте, який виступав під псевдонімом „Антон". Французький уряд, на прохання уряду Еспанії, заборонив всяку діяльність баскських терористів з ЕТА, а зловлених і запідозрених в такій діяльності французи передають еспанцям.

СПЕЦІЯЛЬНА КОМІСІЯ дослідників, яку покликав був до життя уряд Великобританії для встановлення причини пожежі і майже цілковитого знищення йоркської катедри встановила, що пожежа наступила в наслідок удару грому, який викликав полум'я, але викривачі пожежі працювали несправно і тому було тяжко спочатку відкрити пожежу. Уряд прем'єр-міністра Марґарет Тачер пообіцяв матеріяльну допомогу для відбудови відомої на всю Европу катедри, яка славилася прекрасними мистецькими виробами і архітектурою.

КІЛЬКА ТИСЯЧ ПОЛЯКІВ у Варшаві, зібравшись біля катедри на Службу Божу, вирішили походом вулицями міста відзначити 40-річницю варшавського повстання. Вони промаршували частиною старого міста і вигукували гасла забороненої „Солідарности". Як відомо, комуністичний уряд не прив'язує великої уваги до цієї дати, кажучи, що повстання було викликане „спекулятивним недбальством" тодішнього екзильного уряду в Лондоні і мало на меті перешкодити комуністам прийти до влади у Польщі.

ЕНН РУДЗІНСКІ, персональна секретарка дружини губернатора нюйоркського стейту Матілди Квомо, щойно повернулась з вакаційної подорожі до країни її прадідів Польщі і заявила кореспондентам, що радіо „Вільна Европа" передавало широкі уривки в оригіналі англійською мовою і у перекладі на польську, з промови губернатора Маріо Квомо, яку він виголосив на Конвенції Демократичної партії у Сан Франсіско. Як відомо, М. Квомо був головним промовцем на Конвенції. Очевидно, заявила Р. Е. Рудзінскі, прихильники режиму прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского були задоволені критикою політики теперішньої республіканської Адміністрації і самого президента Роналда Реґена, якого у країнах східнього бльоку дуже не люблять, а урядова пропаґанда веде систематичну кампанію проти нього.

У ВІВТОРОК, 31-ГО липня ц.р., остання група американських вояків покинула Бейрут і відлетіла гелікоптером на один із воєнних кораблів, які стаціонують у прибережних водах Ливану. Залишилось тільки декілька вояків морської піхоти, які охороняють приміщення американської амбасади. Основна маса вояків ЗСА, приблизно 1,200 покинули Бейрут ще 26-го лютого ц.р., залишаючи в Ливані тільки невеличку групу в числі біля 100 вояків для охорони американських інсталяцій, переважно будинків амбасади і так званого культурного центру.

У ҐДАНЬСКУ, ПОЛЬЩА, помер на 75-му році життя єпископ Римо-Католицької Церкви Лєх Качмарек. До речі, єпископ Качмарек був великим прихильником забороненої тепер робітничої профспілки „Солідарність" і хрестителем дочки Лєха Валенси. Згаданий церковний достойник помер на четвертому дні після атаки серця.

Ще про припинення „Нашого Слова" в Польщі

Джерзі Сіті, Н.Дж. — „Свобода" з 7-го червня ц.р. подала вістку за „Нашим Словом", органом Українського Суспільно-Культурного Товариства в комуністичній Польщі, що цей офіційний часопис УСКТ перестав появлятись з днем 13-го травня ц.р.. Як причину подало „Наше Слово" брак лінотипістів.

Правдою є те, що давніший лінотипіст газети з уваги на вік мусів піти на емеритуру. Одначе по кількох днях зголосився до праці молодий і фаховий лінотипіст. На превелике диво, його негайно покликано до військової служби.

Вкоротці видавництво „Наше Слово" подбало про іншого лінотипіста й здавалось, що часопис буде появлятись. Сталось знову щось неймовірне, а саме: мешканевий уряд Варшави не дав новому лінотипістові дозволу на мешкання у Варшаві.

Це формальна причина — брак, чи трудноці з лінотипістом для українського часопису, органу урядового УСКТ, але дійсна причина - це писання в останніх роках цього часопису правди про українську дійсність у Польщі, а інколи теж і в підсовєтській Україні.

Москва ставиться неповажно до переговорів, — каже Вашінґтон

Вашінґтон. — Головний дорадник президента Роналда Реґена у справах крайової безпеки Роберт С. МекФарлейн заявив кореспондентам, що совєтські лідери неповажно ставляться до плянованих у вересні переговорів про припинення випробувань міжпланетної зброї, завданням якої, як первісно пояснювали спеціялісти, є скріпити загальну антинуклеарну оборону і захоронити ЗСА від евентуальної атаки СССР нуклеарними ракетами.

Р. МекФарлейн, який тепер перебуває з Президентом у Каліфорнії підкреслив, що росіяни взагалі не беруть до уваги американських пропозицій, висунених кілька разів Державним департаментом і Р. Реґеном, не згадуючи про те, що крім міжпланетарної, вони про жадну іншу зброю, зокрема про міжконтинентальні ракети, говорити не хочуть. Очевидно, кожна держава має право і обов'язок заступати свої власні інтереси, — заявив МекФарлейн, — але тут йдеться про загальну справу зупинення продукції нищівної зброї в стратосфері і вона вже не належить виключно тільки до одної держави.

Інший високий дорадник Президента, який не бажав бути названим, відповідаючи на запитання чи заплянована на 18-го верезня у Відні конференція відбудеться признався, що в теперішній ситуації совєтського крутійства є дуже тяжко говорити про щось конкретне, про щось, що вже було раніше усталене.

Подібні песимістичні. думки висловили також по тамтому боці залізної куртини совєтські лідери, зокрема міністер закордонних справ Андрей Ґромико, який навіть висловив сумнів чи згадана конференція взагалі відбудеться. Американські совєтологи висловлюють думку, що СССР затягатиме з конференцією так довго, поки ЗСА не задовільнять усіх їхніх побажань і совєтські інтереси не будуть вповні забезпечені.

Інший речник Державного департаменту Алан Д. Ромберґ признався, що між американськими і совєтськими урядовими речниками відбуваються на різному рівні розмови і не треба виключати, що вони принесуть якісь позитивні висліди.

П. Лисенко — винахідник магнетної речовини

Пітсфілд, Масс. (В.Д.). — Український інженер Павло Д. Лисенко і його дружина, Наталія, отримали недавно офіційний патент на магнетну речовину, яка уможливлює прикріплення предметів до стіни без цвяхів і гачків.

Інж. П. Лисенко є молодшим братом українськокго академіка Трохима Д. Лисенка, широко відомого генетика і біологічного теоретика та президента Академії Наук СССР.

Інж. П. Лисенко закінчив Харківський університет і вже в ранніх роках своєї кар'єри він мав кілька наукових винаходів, і хоч його було нагороджено „Орденом червоного прапора", партія робила йому всякі перешкоди у його науково-дослідній праці. В 1942 році німці вивезли його з України і через якийсь час він міг продовжувати свої хемічно-наукові досліди у Львові, Кракові і Берліні.

На рекомендації Української Національної Ради він з родиною дістали еміграційні афідавіти від Міжнародного допомогового комітету в Ню Йорку.

(Довше інтерв'ю з П. Лисенком появилося було в „Ню Йорк Таймсі" за підписом Вілла Лиснера. Внизу подано уривки з того інтерв'ю).

Великих і середніх розмірів рами з картинами чи фотами вішають на ґвіздки чи гачки, забиті в стіні кімнати, а малих розмірів фото (як Поляроїд) на стінах не вішають, бо для цього треба було б повбивати багато цвяшків. Крім того, малі картини повинні бути розміщені на стіні низько, щоб можна було їх ясно бачити. Стіни, в яких забито багато цвяшків чи гачків для вішання рам, виглядають погано. Під час декорування і передекорування такі стіни потребують багато часу на забивання нових цвяшків та витягання старих і полагодження дірок після них перед пофарбуванням або покриттям стінним папером. Крім того, внизу стіни взагалі не можна мати забитих цвяшків і гачків, бо це небезпечно, не тільки для дітей, але й для дорослих.

Стіни цементовані або цегляні зовсім не надаються для забивання цвяшків Так само в сховищах від радіяції. На стінах кімнат, покритих залізними листами, можна було б легко тримати рами, на задніх стінках, на яких наклеєні магнети. Ці рами і всякі інші речі, ззаду яких є прикріплені магнети, легко переміщувати з одного місця на інше. Але стіни, вкриті металевими листами, мають такі недоліки:

1. Металеві листи з часом оксидуються і їхня магнетна властивість зменшується;

2. Під час зміни температури в кімнаті металь коробиться і стіна не виглядає рівна, гладенька;

3. Металева стіна зава-

(Закінчення на ст. 4)

В АМЕРИЦІ

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ ЗСА білі чоловіки становлять меншість в загальному числі затруднених в країні робітників. Ще в 1980 році білі робітники становили половину всієї робітничої сили ЗСА, а в червні цього року цей відсоток впав до 49,3 відсотка. Вправді, число затруджених білих робітників зросло, бо зросло загальне число робіт, але відсотково білі робітники втратили деяке число робіт в користь негрів, еспаномовних робітників і жінок.

П'ЯТЬ ГРАЧІВ В БРІДЖА були суспендовані Лігою бриджових дружин за те, що вони послуговувались сигналами під час змагань у турнірі у Вашінґтоні. З уваги на раніше підозріння провідники Ліги фільмували учасників бриджового турніру у Вашінґтоні і відтак показали їм цей фільм, одночасно вручаючи їм повідомлення суспенди. Суспендовані змагуни належать до бриджового клюбу в Бостоні. Вони мають право відклику і перевірки.

ДЕТЕКТИВИ В ПОВІТІ Дейд на Фльориді, який включає місто Маямі, заарештували 50 осіб, яких підозрівають у масових крадежах і грабуванні крамниць та житлових будинків. Детективи також знайшли крадені речі вартости понад 2 мільйони долярів. Пошукують ще 120 запідозрених в грабунках осіб. Всі вони, твердить поліція, професійні злочинці, які кількакратно сиділи у в'язницях.

В СТЕЙТІ НЮ ЙОРКУ почалося виловлювання шоферів незабезпечених автомобілів, яких є на дорогах стейту 500,000. Забезпеченеві компанії, починаючи з цього тижня, повинні зголошувати стейту, коли вони уневажнюють асекураційну полісу. Стейт, на підставі цього, висилатиме від 20,000 до 25,000 листів тижнево, або мільйон листів річно до таких шоферів, вимагаючи від них, щоб вони на протязі 10-ти днів дали доказ, що мають забезпечення. Особам, які такого доказу не дадуть, відбереться право на реґістрацію автомобіля, а згодом відберуть їм дозвіл на їзду. Комишенер стейтового бюра реєстрації автомобілів Джан А. Пассідомо заявив, що шофери платять один більйон долярів річно в коштовних забезпеченевих полісах і за полагодження справ, пов'язаних з нещасливими автомобільними випадками саме із-за того, що численні шофери авт не забезпечені.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Програ екстремізму в Ізраїлі

Ізраїль може послужити, як клясичний приклад найбільших суперечностей. Країна завбільшки невеличкого стейту Массачусетс із несповна 5-ти мільйонами населення здобула собі подив світу, коли після проголошення своєї державности в 1948 році виграла чотири війни проти куди-куди численніших довкільних арабських країн, створила свій промисл та оборонилась проти всіх атак терористів і всіх спроб, підтримуваних Москвою, щоб ту ізраїльську державу зіштовхнути в Середземне море. Очевидно, своє існування і свій впертий спротив та всю свою завзятість Ізраїль завдячує Америці, яка вбачає в ньому найсильнішу запору на шляху СССР до Перської затоки, та жидівській громаді і Америці, яка склала вже більйонові суми для цієї своєї далекої батьківщини, дармащо американські жиди є й палкими американськими патріотами. Фундамент під будову власної економіки збудували німецькі гроші, виплачені демократичною Західньою Німеччиною титулом репарацій за гітлерівський голокост.

Але це було вже давно. Найбільшим ізраїльським парадоксом є факт існування у цій країні аж 26 політичних партій, чи груп, які в минулий понеділок 21-го липня змагалися за мандати до 120-тичленного парляменту („кнессету"). А були це вже 11-ті з черги парляментарні вибори в Ізраїлі. Отож,з одного боку бачимо безприкладне геройство і державницький патріотизм народу, з другого — внутрішнє партійницьке розпорошення, супроти якого український нелад у ЗСА, це ще ніби ідилія.

У червні 1981 року Менахем Беґін зумів зліпити коаліцію власної партії і кількох маленьких груп, яка стала відома, як — „бльок Лікуд". Маючи тільки один голос більшости у „кнессеті", Беґін зумів втриматися при владі і перемагати у голосуванні над вотумом довір'я, що його кількакратно зголошувала найсильніша опозиційна партія Праці. Менахен Беґін перемагав, бо був неначе репрезентантом, ба навіть своєрідним символом ізраїльського націоналістичного екстремізму. До політики Беґіна можна було правильно застосувати вислів „запаморочений від успіхів". Тільки завдяки подивугідній відвазі єгипетського президента Анвара Садата, який полетів до Ізраїля і визнав його, і завдяки також подивугідній терпеливості колишнього президента Джиммі Картера, який взяв на себе місію попередника, підписано в березні 1979 року мировий договір між Ізраїлем і Єгиптом в Кемпі Дейвіда — і Єгипет — це все ще єдина арабська країна, яка визнала Ізраїль.

Президент Роналд Реґен проголосив розумний компромісовий плян ізраїльсько-арабського замирення. За тим пляном — Ізраїль повинен звернути арабам окуповані в 1961 році Ізраїлем арабські землі, особливо правий берег Йордану і смугу Ґази. Ізраїль повинен припинити будову нових своїх колоній — осель (Беґін створив 120 таких осель) на окупованих арабських землях. Єрусалим повинен опинитися під мішаною ізраїльсько-арабською адміністрацією або під міжнародною контролею, як місто святих пам'яток трьох віровизнань. За це всі арабські держави визнали б Ізраїль. Ізраїль той плян відкинув, Менахім Беґін далі фінансував творення щораз нових жидівських осель на давніх арабських землях, що обурює ввесь арабський світ і що довело до руїни ізраїльську економіку.

Лідер опозиційної Соціял-демократичної партії Шимон Перез був і є проти будови отаких штучних жидівських осель. Він має добрий арґумент: коли прийшлося виконати всі постанови ізраїльсько-єгипетського договору, то само ізраїльське військо мусіло силоміць викидати своїх земляків, яких поселено на Синайському півострові, що його треба було звернути Єгиптові. Перез є теж за цим, щоб притягнути до мирових переговорів йорданського короля Гуссейна і за посередництвом Йорданії створити на правому березі Йордану автономну країну палестинців під протекторатом Йорданії. Перез є теж за певне відкликання ізраїльців з території Ливану, щоб припинити дальший пролив крови і штовхання держави у фінансову пропасть.

Ці велетенські людські втрати і господарська криза, якої ще не було в Ізраїлі, прохолодили екстремно-націоналістичні настрої. В останніх понеділкових виборах партія Праці Переза дістала вже найбільше голосів, але все ще замало, щоб унезалежнитись від усіх груп і табору „Лікуда" та від менших ще гуртків, що мають у парляменті по кількох послів. Отож, певне прийде до якоїсь нової коаліції. Але можна з великою вірогідністю твердити, що в Ізраїлі заламався той беззастережний націоналістичний курс, який панував за Менахема Беґіна і його однодумця — наступника Їцака Шаміра. Прихід до влади Переза направив би напружені ізраїльсько-американські відносини та вможливив би здійснювати — хоч би етапами і частинками — мировий плян Роналда Реґена.

Ярослав Курдидик

НЕДОГЛЯДИ І РОЗТРАТИ В ОБОРОННОМУ БЮДЖЕТІ

У загальному, американці без огляду на їхнє політичне визначення, погоджуються в основному з цим, що ЗСА мусять розбудовувати і втримувати таку сильну оборону, яка даватиме їм запоруку, що ЗСА мусять завжди залишитися незаперечною і дійсною суперпотугою сучасного світу. Але водночас, кожний американець, намагається довідатися про найосновніші факти: Чому оборонний бюджет створює постійний дефіцит, що становить головну причину у перепоні, яка загамовує цілковите економічне відродження не лише у ЗСА, але посередньо у всіх інших індустрійних країнах Заходу?

У встановленому т. зв. П'ятирічному оборонному пляні, професійні аналітики підкреслюють, що хоч Пентаґон розуміє точно кошти кожної нової майбутньої зброї, а й всі зусилля Адміністрації намагаються придержуватися якнайреальніших витрат у продукції, але сама дійсність виявляє, що всі ці плянування дуже важко зреалізувати.

П'ятирічний оборонний плян, що охоплює астрономічну суму 1.8 трильйона долярів, і який анміністрація погоджується видати, унагляднює, що з уваги на постійну інфляційну тенденцію, Пентаґон буде у спромозі купити за вищезгадану суму далеко менше зброї, як це було заплянoване.

У „Нешенел Секюріті Рев'ю", бюлетенях „Діфенс Проперті Діспозал Сервіс", як теж у багатьох інших вельми авторитетних фахових журналах, можна натрапити на поважні закиди, що їх висувують американські мілітарні та озброєневі речники. Такі поважні знавці, як генерал МекТейлор, адмірал Зумвелт, або Джан Коннелі, чи МакНамара, колишні секретарі та багато інших заявляють, що однією із найсерйозніших причин безладдя в оборонному бюджеті, це часто непередумані до основ — „дублювання", дослівно у всій без вийнятків, американській збройній продукції.

Знавці оборони стверджують, що „основно і ділово" переведені обмеження та обкроєння не створять ніякої загрози, що, мовляв, ЗСА, послабить таким чином, свою силову оборону. Для підтвердження прикладів наводиться дуже речеві та поважні запити: Перше застереження висовується проти продукції ракети типу МХ. Навіть із кіл авторитетних нуклеарних спеціялістів, висувається застереження, що ракета типу МХ занадто велика своїми розмірами та вагою, щоб її можна було легко пересовувати, або задовільно маневрувати. Чи не краще та економічніше, кажеться, замість десяти розподільних голів, що їх матиме ракета типу МХ — вмістити їх у десять окремих, однозарядних, але легко мобільних ракет, типу Першінґ — II, над удосконаленням якої ідуть проби.

Чергові запити: Чи потрібні Повітряним Збройним Силам, які розпоряджаються покищо змодифікованими далекосяжними бомбовиками типу Б-52 розпочинати водночас два нові модернішого типу бомбовики, Б-1, а зараз таки упарі з ним, розпочинати нове „дублювання" продукції бомбовика типу „Стілт", або як його називають „літакомневидимкою", зробленого із окремого матеріялу, якого не схоплюють ніякі радарні мережі.

Таке саме подібне застереження відноситься і до побудови зовсім нових літаків типу Ф-18 і ФА-18, усіх разом приблизно 1,500 коштом понад 40 більйонів долярів, хоч за оцінкою спеціялістів із літакобудівництва, дотеперішні бойові джети типу 6-А, Ф-14, Ф-15, Ф-16 виконують вельми задовільно свою оборонну місію. Не від речі буде згадати, що крім вдержування дотеперішньої продукції літаків, а в основному їхніх запасних підмінних частин, оборонна система ЗСА продукує безперебійно ще 12 родів інших допоміжного типу літаків із найрізнороднішим мілітарним призначенням.

Немалу дискусію у фахових колах від панцерної зброї викликає плян побудови 7,500 танків нового типу М-1, коштом 22 більйонів долярів, бо знавці твердять, що теперішній танк типу М-60 зовсім задовільно виконує своє бойове призначення, а найважливіше при цьому, що його продукція і вдержування у поготові є на 45 відсотків дешевші.

Та найдошкульніше із цього, що б'є по оборонному бюджеті, це випадки майже неймовірної розтрати, які постають дослівно із легковажности і недбальст-

(Закінчення на ст. 4)

Іван Боднарук

ДО 150-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО ПОЕТА—ГУМОРИСТА

Проминуло саме 15 років, як у селі Хомутинці на Вінниччині, недалеко Бердичева на Поділлі, прийшов на світ лікар Степан Руданський, своєрідна трагічна постать романтика, сатирика й гумориста, який важко бідував і помер від туберкульози. Щодо дати його народження, можна часто знайти оці дві: 25-го грудня 1833 року і 6-го січня 1834 року. Це та сама дата: перша за старим стилем, друга за новим. В давніших джерелах подають інші дати народження поета. Наприклад, С. Єфремов подає 1830 рік, а О. Лотоцький 18 31 рік.

Прийшов на світ у родині священика, Василя Руданського. Початкову освіту дістав дома і в місцевого дяка, а в 1841 році пішов Степан до Шаргородської духовної школи, де вчився до 1849 року, а тоді вступив до Духовної Семінарії в Кам'янці Подільському, яку закінчив 1855 року. Як кращого студента спрямовано його для поглиблення теологічної освіти до Духовної Академії в Петербурзі. Але там покинув думку стати священиком і вступив до Медично-хірургічної Академії. Це сталося проти волі батька, тому він відмовився помагати синові, і той дуже бідував, а навіть голодував. Мабуть, уже тоді захворів на сухоти, від яких помер скоро, як лікар у Ялті. Ще в Кам'янці були непорозуміння між батьком і сином, бо батько був понад міру льояльний до російського уряду, а син був український патріот, захоплювався народними піснями, любив простолюддя і українську мову. Про це довідуємося з листа брата Григорія до Степана. А до того причинилася ще й Медична академія в Петерсбурзі, яка була тоді осередком вільнодумства, що притягало до неї широкі кола молоді того часу. Про своє горювання в Петербурзі написав Руданський у біографічному вірші „Студент":

В славнім місті Петербурзі
Далеко від Неви,
Із болота виглядає
Хата бідної вдови.

А у хаті на постелі
У сурдуті і плащу
Сидить студент медицини
Другий місяць без борщу!..

Закінчивши освіту, став Руданський лікарем і жив у Ялті, на Криму. Там і помер, не діждавшись навіть 40-го року життя. В 1872 році на Криму вибухла епідемія холери. Руданський, як міський і карантанний лікар, з посвятою віддався боротьбі з холерою, заразився і на 39-му році життя, 3-го травня 1873 року не стало поета. Передчуваючи свою смерть, написав:

На могилі не заплаче
Ніхто по мені!
Хіба чорний крук закряче,
Хіба хмаронька заплаче
Дощем по мені...

Характеристично, що майже всі гумористичні твори С. Руданського були написані в роки навчання в академії, коли він найбільше бідував. Його весела вдача підтримувала його й давала силу кволому тілу боротися із життям.

Свою літературну діяльність розпочав Руданський ще в семінарії, захоплюючись збиранням фолкльору. Далі зацікавився поезією і почав сам дещо писати. Його захоплення народною творчістю не було подихом модного тоді народництва, а наслідком глибокої любови до народу, серед якого виріс. Поетичну діяльність розпочав баладами („Опир", „Вечерниці", „Тополя", „Верба", „Розмай"), а пізніше більше уваги присвячував ліричній поезії („Чорний кольор", „Зозуля", „Повій, вітре, на Вкраїну", що стала народною піснею). В семінарії ще написав чотири ліричні поезії, як „Ти не моя, дівчино дорога", „Мене забудь", „Не дивуйтесь, добрі люди" та ін. За життя поета майже нічого з його творів не було надруковано. Залишив численні ліричні поезії, історичні поеми „Мазепа" (Руданський перший у нас оспівав славного гетьмана, всупереч російській традиції його знеславлювання), „Іван Скоропада", „Павло Полуботок", „Віщий Олег", „Цар Соловей", дав переспів „Іліяди" Гомера і „Слово о полку Ігореві". Будучи на Криму, перекладав чужі твори та писав короткі жартівливі та дотепні вірші, звані співомовками, напр., „Окуляри", „Циган з хроном", „Чи голосна церква". Написав також чимало поем із суспільно-громадського життя (наприклад, „Наука", „Та гей, воли" та інші). Підготовив збірку поезій „Нива", але вона не побачила світу, бо цензура не дозволила друкувати. На Криму переклав старогрецьку пародію „Війна жаб з мишами" й окремі розділи з поеми Лермонтова „Демон".

Олександер Лотоцький сказав про Руданського: „Глибокий сум навіває на душу ім'я С. Руданського. Великий талант призначила йому доля, але разом із тим поставила його в тяжкі життєві обставини, серед яких не міг він розвинути та виявити свого хисту й передчасно зійшов зі світу". Не маючи змоги бути надрукованими, його твори розходилися у рукописах серед студентів і ставали дуже популярними в народі. Під впливом Драгоманова почалося збирання літературної спадщини Руданського, яку активно провадили такі видатні люди, як І. Франко, В. Левицький та інші. В 1889 році Олена Пчілка видала в Києві „Співомовки Руданського", і це був перший друкований збірник його творів.

У ліриці Руданського переважають мотиви печалі й самотности, але це не наслідки песимістичного світогляду поета, а вплив тяжкого життя у вічних злиднях. Руданський був великий оптиміст і життєлюб. Його співомовки відіграли велику ролю у формуванні творчости наступних поколінь. Навіть такі майстри слова, як Франко, Леся Українка й Самійленко наслідували гумориста-поета С. Руданського.

М.П.

По слідах Української Дивізії „Галичина"

(У сорокову річницю бою під Бродами)

У церкві, в перших рядах по правому боці, їх сиділо може 20, може більше чи менше. У кого вже побіліле волосся, у кого ще тільки засівається сивина. Гей літа... ви, літа!

Службу Божу за поляглих під Бродами наших бійців відправляє священик, якого так добре пам'ятають Карпатські Січовики з Хусту у пам'ятному березні 1939 року. І пливе глибокообдумана проповідь про межові хвилини у нашій історії і про те, чого нас вона навчила. Після Богослужби до тетраподу підносять дивізійний прапор. Починається Панахида. І думка летить у минуле.

• • •

Львів. Весна 1943 року. Ми дізнаємось про організування української військової одиниці — Дивізії „Галичина". В українській громаді шумують різні думки: „Німці війну програють, хочуть післати нас на „гарматнє м'ясо"... де здоровий глузд? Німеччина валиться, хто-зна, куди ще покотиться колесо історії. У такий час треба мати модерно вишколеного вояка, старшину, щоб було кому організувати військову силу... І закипіла робота в Українській Військовій Управі...

У приміщенні Відділу Молоді, який діяв у рамах Українського Центрального Комітету (УЦК) у Львові прощаємо членів Виховних Спільнот Української Молоді (ВСУМ), які зголосились до Дивізії. Пласт за часів німецької окупації був заборонений і пластуни діяли під вищезгаданою назвою.

Відкриваються двері і в них стають наші провідники: Яро і Цьопа. Кільканадцять хлопців стоять уже у ряді. Наказ бунчужного. Стаємо „на струнко"... Промовляє Яро, промовляє хтось із добровільців, а на закінчення офіційної частини Цьопа чіпляє на шиї новобранців медалики з образом Матері Божої.

Коротка гостина... розговірки. Хлопці бадьорі, горді.

А відтак,на великій площі при вулиці Пелчинській, вщерть заповненій народом приміщено польовий вівтар, оточений нашим духовенством. Правиться архиєрейська Служба Божа, якою прощаємо наших дивізійників, що від'їжджають на вишкіл у Німеччину. А вони стоять напереді незліченими рядами. А далі похід вулицями Львова... Жарить сонце, але хто ж на те звертає увагу? На товаровій залізничій станції під повною парою — вантажний потяг, ввесь перон заллятий людьми, прийшли провести у дорогу своїх найближчих, знайомих, приятелів. Більшість із новобранців вже у вагонах, деякі ще стоять на східцях, інші проходжуються перед вагонами.

Ось юнак висунув руку через вікно і держить правицю молодої дівчини, що піднесла до нього заплакане обличчя...

Крізь вікно киває комусь рукою середнього віку людина:

— І ви, пане професоре, між дивізійниками? —

— Боровся в рядах Січових Стрільців, може і їм послужу.

Біля вагону стоїть двоє молодих людей, тримаються за руки: — Ти їдеш, мене залишаєш, а ми ж очікуємо потомства...

— Так наказує моє сумління. Як не вернусь, скажи моєму синові, дочці, що я боровся за Вітчизну... Відвернув вбік голову і скочив до вагону.

А ось сивоголовий батько поклав руки на плечі молодця і,дивлячись прямо йому у вічі,говорить:

— Сину, ти в мене одинак. Я зміряв українську землю в рядах Української Галицької Армії. Ми боролись за волю. Не сповнилось... Може твоєму поколінню доведеться виборoти кращу долю нашому народові. Благословлю тебе на те велике діло!

Свисток — перший, другий, третій...

Потяг рушає.

• • •

У другій половині липня 1944 року, перед Українським Допомоговим Комітетом в Криниці задержується вантажне авто. Вискакують з нього наші знайомі з УЦК у Львові. Привозять невеселі вістки: Українську Дивізію кинуто у бої коло Бродів. Її розбито. Багато полягло, інші дістались у полон. Тільки невеликій частині пощастило перебратись за Захід, ще деяка група перейшла до УПА. Большевики під Львовом. УЦК евакуйований.

А кілька днів пізніше голова Комітету довів до нашого відома:

— У неділю після полудня одне з'єднання Дивізії переходитиме нашим містечком. Хто може, хай прийде по полудні до Комітету.

— Ми побачили їх аж під вечір. Невелика була це група. Пройшли повз нас не задержуючись, бо такий був наказ. Втомлені обличчя, погаслі очі... Хтось кликнув — „Ромко", чи „Юрко", хтось із дивізійників підніс руку, покивав нею... Вже віддалились, зникли.

Ми мовчки розходились додому.

• • •

Невелике, оточене лісами, село в південній Словаччині, недалеко від мадярського кордону. Працюємо сільськими робітниками. Не-

(Закінчення на ст. 4)

Ярослав Кіт

КОНВЕНЦІЯ ЛІБЕРАЛЬНОЇ ПАРТІЇ ТА УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА

II.

Отже цьогорічні організатори Конвенції взяли собі за модель минулорічну Конвенцію Прогресивно-Консервативної партії і навіть затруднили багато спеціялістів і організаторів, щоб Ліберальна Конвенція вийшла кращою, цікавішою і успішнішою. Але тому, що переведення усіх аспектів Конвенції була в руках самих Лібералів, то кошт і переведення Конвенції вийшов надто великий. Тобто, партія так покерувала Конвенцією як вона керує справами держави!

Конвенцію від загального хаосу врятувало провідництво голови Ліберальної партії Донни Кампаноло. Ця пристійна, струнка і все гарно вбрана і усміхнена дама, яка була теж співпредсідником Конвенції, зуміла своїм оптимістичним і жартівливим словом і особистою поставою надати Конвенції особливої цілі і форми — навіть тоді, коли компютори попсувалися, і перестали рахувати голоси і треба було годинами вичікувати на вислід.

Оттавська газета „Ситизен" подала, що кандидат Тирнер витратив біля 1,4 мільйона на свою кампанію, а кандидати Кретієн і Джанстон мали витрат на понад один мільйон долярів. Слабші кандидати видали понад півмільйона долярів на свої кампанії. Тирнера, наприклад, підтримували такі великі корпорації як „Сіґрем" (горілки) і „МекМілен Блодел" (лісові вибори), в яких він є членом дирекції. Кандидати витратили гроші на такі потреби,як готелі, їда і напитки, написи з гаслами, афіші, знімки, брошури, шапки і кашкети, значки і гудзики і т.п. Усюди на стінах залі, на стовпах по вулицях міста і на вікнах по крамницях висіли якісь афіші чи знімки кандидатів. Найбільше було афішів Тирнера, робітники якого кожного дня ходили і наліплювали все свіжі. Делегати носили кольори і відзнаки з числами своїх кандидатів як і роздавали їх іншим делеґатам і гостям.

Над всіма відзнаками відзначались рожі. Червона рожа — улюблена квітка прем'єра Трудо, яку він завжди носив. Тому Ліберальну Конвенцію було прозвано „бій за рожу" хоч,на жаль,ні один з кандидатів не має замилування до чогось такого милого чи естетичного як цвіт рожі!

На Конвенції не відчувалося драматичного переходу подій чи раптової несподіванки як і не відчувалося емоції і енерґії в рухах, розмовах і в поведінці делеґатів і представників засобів масової інформації. Можна було відчути, що той, що покинув Трудо в 1975 році ще як міністер фінансів, а рік пізніше і своє посольство, тобто Джан Тирнер, здобуде „булаву" без ніякої боротьби. На це було кілька причин.

Усі кандидати на прем'єрство, крім Тирнера, — це були сучасні послушні міністри Трудо — вірні його політиці. Коли хтось з них зле працював, то його перекидали на другу позицію. Кандидат Монро, наприклад, служив аж на п'ятьох постах. На Конвенції не вибирали нового провідника партії, метою якого мала б бути боротьба за здобуття влади, а радше вибір наступника, який дістав прем'єрство! Щогірше більшість справ вирішувались не на конвенційній залі, а вмісті. Тут, наприклад, Тирнер найняв собі майже цілий панський готель, а кандидат Кретієн розбив собі величаве шатро на одній із головних вулиць. Тут і там сходились делеґати і журналісти з кандидатами і пили, їли, забавлялись і політикували. Через це сама конвенційна заля ніколи не була заповнена і не відчувалось якоїсь електричної атмосфери.

Мене цікавило взнати, яку ролю відіграла українська канадська громада на Конвенції почерез своїх представників преси, організацій, делеґатів і т.п. Цікавило мене також довідатися, яку ролю відіграли делеґати Ліберальної партії українського походження, а головно у виборі нового прем'єра. Чи були вони на сторожі прав нашої громади? Завдання — нелегке.

На Конвенції я не стрічав голови КУК-у Івана Новосада і голови СКВУ д-ра Петра Саварина. Стрічав я д-ра Ярослава Рудницького, але не як представника УНР, а якоїсь преси. Я. Рудницький робив корисне діло для нашої громади в справі урядової політики багатокультурности і багатомовности. Він робив заходи стрінутись з такими кандидатами як Тирнер і Кретієн, щоб передати їм усні і друковані інформації на ці теми. На жаль, — як мені говорив д-р Рудницький — сам прем'єр Трудо не виявив зацікавлення.

На Конвенції в групі VIP's українців не було, хіба кілька молодих студентів, як М. Боцюрків, Т. Мигаль і інші. Представником газети „Гомін України" був Андрій Бандера, місячник „Молода Україна" представляв Ярослав Кіт. Дня 27-го червня, „Гомін України" подав ширший перебіг Конвенції на першій сторінці.

Із делеґатів від Ліберальної партії були такі як М. Скульський, М. Спольський, О. Петришин і Я. Трач, всі з Вінніпеґу. Ця делеґація замешкала в українській семінарії св. Духа, де о. ректор Й. Андріішин ними ревно заопікувався і допоміг їм нав'язати контакт з провідними особами і чинниками в столиці. На Конвенції згадувано про неприсутність адвоката Ігоря Бардина, який має бути кандидатом від Ліберальної партії в одній з округ Торонто в наступних виборах.

Найцікавішим нашим делеґатом був молодий, пристійний і енерґійний Лаврентій Дікур, про якого вже довший час канадські засоби масової інформації писали і говорили і показували на телевізійних станціях. Про нього говорили так серйозно нібито він — це один із провідних кандидатів на прем'єрство. Деякі навіть припускали що новий прем'єр покличе його до свого кабінету. Ліберальна партія не є популярна в західній Канаді. Тут вона має ледве одного посла. Отже вона шукає собі популярних і здібних людей на кандидатів, щоб поширити тут свій мандат і не бути зовсім франкомовною партією. Л. Дікур є такою особою. Щокраще він є посадником Едмонтону, столиці провінції Альберта і осередку компаній оливи в Канаді. Його батько був ліберальним послом до федерального уряду. Сам Дікур має вплив на делеґатів з західньої Канади і тому деякі кандидати хотіли його собі приєднати і до нього їздили.

Сам Л. Дікур ще перед конвенцією заявив, що він підтримує кандидатуру Марка МекҐвиґена у зв'язку з цим, що той є прихильником програми багатокультурности і т.п. Коли я це згадав Донні Компаноло, то вона, всміхаючись, сказала „Він є з ним тільки до першого голосування". Знаний журналіст Чарлс Линч додав,що Дікур і МекҐвиґен — „старі друзі".

(Продовження буде)

Полтавські вишивки А. Білинської на виставці в Українському Музеї

При кінці червня, 29-го, 30-го і 1-го липня ц. р. в Чикаґському Музеї тривала виставка праць А. Білинської, відомої у Чикаґо свого роду мисткині у вишиванні, а особливо в полтавському вирізуванні.

В п'ятницю, 29-го червня, виставку відкрив мґр Еміль Басюк, який назвичайно тепло і щиро привітав А. Білинську з нагоди виставки, а також говорив про неї як скромного, але „доброго робітника" в багатьох ділянках національно-громадського життя.

Цікаве слово-реферат про народну вишивку прочитала Анна Кульчицька, імпрезовий референт Музею. Це вступне слово, з огляду на цікаві інформації про вишивку в історичному аспекті, як рівнож і великий розділ про полтавську вишивку витворили ще більше зацікавлення і відповідний настрій.

Оголошення сиґналізувало, що особливе місце займає полтавське вишиття з вирізуванням, проте, входячи у скромне приміщення Музею, зі всіх місць і зі стін, дивились, усміхались прерізні в узорах і у формах вишивки. Таке було моє перше враження. Спочатку очі розбіглися, не знаючи, що найперше оглядати-подивляти.

Одначе, в повіні (справді величезний вишиваний дорібок) вишивок дуже скоро давався запримінити „порядок" в гарно розложених експонатах, і „заговорили" своєю красою поодинокі реґіони України: гуцульські в повному кольориті, низинки хапали за очі, тут же яворівська гладь, невеличка, але яка ж красна, далі—волинське вишиття: рожі, і поліські вишивки—на сірому полотні червоні, чорні і білі нитки, також гладь і вирізування. Тут же подільські вишивки, чи загально галицькі, . Були вишивки декоративні і вишивки практичного застосування: скатерті (обрус ще здому', понад 50-ть років, а нитки не полиняли), налавники—різні ткані речі.

„Це з колекції, не моя праця",-пояснювала п-і Анна. Багато подушок і різних частин одягу, особливо прекрасна жіноча сорочка—на сірому полотні біле вишиття з мереживом, з вирізуванням, зі всім, що хороше з Полтавщини. Не було жіночих очей, що дивились на ту сорочку байдуже. Треба сказати, що найбільше уваги зосереджувалось таки при полтавських вишивках: були тут-подушки синенькі з вирізуванням, були взори з трьома відтінками синього до попелятого, були вишивки в кольорах бронзових і золотих, і багацтво мережива, вирізування, виколювання.

А. Білинська так окреслила вишивки: „кольоритно-сочисті вишивки, особливо низинки б'ють в очі кольористістю, в полтавських—ніжність і мелодійність барв". Відзначались виїмковою красою виконання, красок і композиції згадана вже жіноча сорочка, сервета-„фантазія" (дуже цікаво пов'язана композиційно—низинка з буковинкою і з яворівкою, а всередені т. зв. „клембівка"). Далі серветка—„солов'їні вічка" з бронзовим і золотим кольорами, праці зі сліпим вирізуванням, ориґінальна „серветка з горщиком", дуже фантазійна в чорному, червоному і золотому кольорах; серветка полтавська—„княжа" багата в мереживо—зернисте, затягуване і ще якесь чудесне. Стрічалося багато власних композицій і укладів в узорах П. Білинської (рушник з півниками), сама навчилась зернисту мережку. Загально можна сказати—багацтво різних технік, тонка мистецька робота, вміле вхоплення специфіки полтавської вишивки дають підстави високо оцінити виставку А. Білинської, і так її глядачі й оцінили.

Пишучи про виставку праць не можна поминути мовчанкою самої Анни Білинської. Сьогодні вона, як це підкреслив і директор Музею мґр Е. Басюк, відома суспільно-громадська „мурашка", безпретенсійна працьовита громадянка. Дружина відомого посла до Сойму в довоєнній Польщі сл. п. Богдана Білинського, була в центрі українського життя до 1939 року, пережила пацифікацію в 30-их роках, заарештування мужа, ревізію і нищення національних скарбів в розшуках за „нелеґальними" речами. (Під час ревізії, коли жандарм Янковяк мнув вишивки і подушки п-і Анна закпила з нього: „Прошу вважати, в тих речах може бути бомба, і що тоді буде з вами?").

Про себе А. Білинська розповідає: „Походжу з Покуття, с. Серафинці, коло Городенки. Село дуже свідоме з двома читальнями, дало велике число інтеліґенції. Звідси походять Цебрівські, Бачинські, Козачевські Левицькі, Шлемкевичі та багато інших. Мій батько, селянин, був розумною людиною; нас троє із шести дітей були в школі. Щоб допомогти матеріяльно, тричі був в Канаді на „заробітках"

Після семінарійної матури Анна працювала в книгарні, подання про вчительську посаду відкинула польська кураторія. Трохи вчителювала в 1939-44 роках. „Вишивка йшла зі мною через ціле моє життя. Мене тягне до вишивання, як п'яного до горілки, значить,—це моя слабість і сила, і розрада, і потіха, особливо тепер. У нас вишивали всі дівчата від найменших років. Вишивала і я від 10-ти років. Вишивалось різно, нитками і вовною, т. зв. „коциком", стебнівкою. Багато різних стібів доповнила я собі в Семінарії. Полтавське вирізування почалось в мене 10-ть років тому. Провадила курс п-і Голубицька, і вона мене „запалила" до цього. Я знала інші роди мережок, не знала я полтавських. П-і Голубицька вела дуже старанно цей курс, вчила всі підставові сціби". А. Білинська показала кусок полотна, історичного вже нині, заповненого всіми родами сцібів, мережок, вирізувань і іншої всячини із цього курсу. І відтоді запалилась ще одна любов-любов до полтавської вишивки.

Два роки тому А Білинська вела два курси, щоб передати своє вміння іншим.

Анна Білинська і багатство її вишивок залишають враження, що вишиване мистецтво, як невідлучна частина нашого національного „я" знаходитиме своїх зберігачів і продовжувачів.

(Анні Білинській, яка щойно пройшла важку операцію, від щирого серця бажаю скорого видужання).

ІКА

Ґалерія О. Соневицької

Наша відома громадська й культурна діячка Ольга Соневицька, відкрила в листопаді 1963 року в Ню Йорку свою ґалерію картин, першу в Америці, що виконує добре своє завдання допомогти українським мистцям з цілого світу показати їхні картини, а любителям мистецтва дає добру нагоду купити їх. Вже 12-ий рік О. Соневицька відкриває свою ґалерію картин у Гантері, Н. Й., дві милі на захід від церкви, в напрямі на Лексінґтон.

Цього року виставили свої картини В. Патик зі Львова—„Криворівня" (Гуцульщина); В. Овсик—„Квіти"; Л. Гуцалюк-„Лемківська церква", „Париж"; В. Миссак з Австралії—„Пляжа" і „Червона скеля"; А. Кашай з Ужгороду (Карпатська Україна) — „Село Дубринич"; Шолтис з Карпатської України—„Говерля і Пєтрос"; Л. Кузьма—краєвиди і квіти; М. Цуканова—„Лісова пісня", „Мені тринадцятий минав", „Гуцулка" та інші.

Виставка потриває до кінця вакацій.

І. Д.

ПЛАТНИКИ ПОДАТКІВ утримують трьох колишніх президентів — Ричарда Ніксона, Джералда Форда і Джиммі Картера — коштом 29 мільйонів долярів. Крім 83,000 річної пенсії для кожного з них; охорона секретної служби (12,7 мільйона дол.), бібліотеки, втримання бюр, обслуги тощо.

Фльоридська Україна

Ще донедавна ціла Америка часто висловлювалась гордо про т. зв. динамічний Дітройт. І слушно, бо це місто надавало ритм праці для цілої країни. Такий динамізм характеризує і українські поселення у південних стейтах. Цікаво, що ініціятиву в цих громадах беруть у свої руки ті, яких причислюють до золотої осени, в похилому віці. Багато наших емеритів-активістів такими словами ображуються. Багато з них із усмішкою відповідають, що до триста років ще далеко.

Величава маніфестація

Повідомляють нас, що майже в усіх скупченнях українських поселень на Фльориді відбувались маніфестації поневолених націй. Одна з найяскравіших відбулась у Ст. Пітерсбурзі. До цієї маніфестації приготовлялись довший час. Були розбіжності в поглядах української громади через включення російської групи до цієї маніфестації. Найбільше ця розбіжність загострилась, коли російська група ще перед маніфестацією почала розповсюджувати свою літературу, присвоюючи собі 1000-річчя хрищення Руси, з новоствореним медальйоном, на якому зображений володар Київської Руси України, а назвороті медальйону український Тризуб. Акція росіян викликала реакцію. Появилась приготована література від українців, яка правдиво насвітлювала справу 1000-річчя хрищення і постання московської держави аж у XII столітті.

У суботу, 21-го липня ц.р. в центрі міста, в обширному деревами обсадженому парку „Вілліямс Парк", вже зранку почався наплив демонстрантів, перехожих громадян-американців і туристів. Появились знаменито приготовані транспаранти, в яких нап'ятновано не тільки комунізм, але й московський імперіялізм, білий і червоний. Найбільш численно виступали проти московського імперіялізму українці й афганістанці. Українські демонстранти були найчисленніші, за ними по численності слідували афганці, літовці, росіяни, поляки. Кубанців було дуже мало. Якщо б не участь українців, афганців і литовців, яких було понад дві сотні, то демонстрація була б цілковитим фіяско. Зацікавленої публіки було обмаль, мабуть, коло сотні.

Маніфестацію започатковано американським славнем, який проспівала молода українка Христина Панчук. Промову виголосив відпоручник, репрезентант федерального уряду, який досить влучно представив московський загарбницький імперіялізм, який невгаває, і з яким треба боротися аж до часу привернення самостійности поневоленим народам. Литовський промовець найбільш уходив у своїй промові у сиву давнину литовської історії, боротьбу з наїздниками, особливо московським. Афганський представник передавав відомості про боротьбу, яка точиться з московським загарбником, якого він гостро нап'ятнував.

Від українців промовляв Іван Когут. Вив'язався він знаменито. В своїй промові він гостро обвинувачував Москву за постійне поневолювання українського народу на протязі століть і про постійну боротьбу українських героїв.

Маніфестаційна література

Мабуть, найбільшу роботу у цій маніфестації зробила англомовна література, яку роздавано перед, під час і після маніфестації, яка повністю розійшлася і яку присутні радо брали. В тексті цієї великої летючки подано всі злочини, поповнені росіянами від самих початків російської історії. Літературу приготовив О. Біловус. Це, мабуть, найбільш розлютило росіян, які були учасниками маніфестації, і були моменти, коли дійшло до сутички із росіянами, які повбиралися у княжі українські убори та старались доказувати, що Україна і Росія—це один і той самий народ. Американська Україна повинна бути чуйна, повинна виявляти та підкреслювати своє державницьке думання.

Осип Біловус

Демонстрація в Ню Йорку на закінчення ТПН

Ню Йорк. (М.Ш.)—Не зважаючи на зливний дощ, „Похід волі" з ініціятиви Прихильників Антибольшевицького Блоку Народів (ПАБНА) вирушив точно в заповіджений час, о год. 10.30 ранку в суботу, 21-го липня, з 59-ої вулиці і П'ятої авеню в напрямі до совєтської місії до Об'єднаних Націй для переведення антимосковської демонстрації в зв'язку з відзначенням 26-го Тижня Поневолених Націй.

Приблизно 100 українських учасників з 300 представниками інших поневолених націй—литовців, мадярів, болгарів, поляків, хорватів, білорусинів, афганістанців, естонців, китайців та інших . взяли участь у „Поході волі", очоленому українцями з великим синьо-жовтим транспарантом з написом „Юкрейн", з українським та американським прапорами та іншими транспарантами.

Під совєтською місією до Об'єднаних Націй, на 67-ій вулиці і Лексінґтон авеню розпочалась гучна демонстрація, під час якої представники поневолених націй голосно оскаржували совєтсько-російських імперіялістів за колоніяльну окупацію і експлуатацію та злочинне порушення національних і людських прав в їхніх уярмлених Москвою та комунізмом країнах. Демонстрацію під совєтською місією відкрила керівничка програми Роксоляна Букшована-Поттер, голова ПАБНА в Ню Йорку, обітницею Америці, яку відмовив Чарлз Андреанскі, секретар ПАБНА, а слово відкриття виголосив Пітер Вайтінас, крайовий голова ПАБНА.

Під час демонстрації стейтовий сенатор Ню Йорку Мартин Нор з Квінсу прочитав проклямацію Тижня Поневолених Націй, підписану 16-го липня президентом Роналдом Реґеном в Білому Домі, в якій Президент згадав українського патріота Юрія Шухевича. Джан Нікас, дорадник етнічних груп губернатора Маріо Квомо, прочитав проклямацію губернатора стейту Ню Йорк.

На демонстрації промовляли теж Мері Мочари, кандидатка на сенатора ЗСА з Ню Джерзі, конґресмен Билл Ґрін з Ню Йорку, Михайло Шпонтак, голова Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку. Ч. Андреанскі, представник Мадярсько-Американської Федерації, Френк Милєвскі від Польсько-Американського Конґресу, Абдуллаг Габіт-Маєр, голова афганської громади в Америці, Рей Рімейка, голова організації Молоді американці за свободу, Амар Дже Сінґ, представник сікхів в Америці, Іванка Малец від Хорватської Спадщини в Америці й інші.

Конґресмен Ґрін після засудження совєтсько-російських імперіялістів за їхні порушення національних і людських прав в уярмлення неросійських країнах сказав: „Ви вже недовго будете демонструвати, бо зближається час, коли остання колоніяльна імперія в сучасній історії розлетиться, а на її руїнах постануть вільні незалежні держави ваших тепер уярмлених народів."

Представник українців, М. Шпонтак засудив комуно-московських імперіялістів за їх злочин супроти українського народу і людства.

Радіостанція ВІНС подавала кілька разів репортажі з демонстрації під час більшої частини дня, цитуючи слова деяких промовців. Місцеві телевізійні станції і газети коротко інформували про демонстрацію. Аґенство „Юнайтед Прес Інтернейшенел" перевело інтерв'ю з П. Вайтинасом.

Закінчення шкільного року музичної школи в Клівленді

У Клівленді, Огайо, працює Українська музична школа—фортепіянова студія під проводом проф. Ірини Заячківської-Гаврилюк. За час свого існування ця школа може похвалитися чималими успіхами. З рядів її учнів уже вийшли добрі акомпаньятори. Важливо те, що в цій фортепіяновій студії навчаються діти не тільки українських батьків та мішаних подруж, але також діти подруж інших національностей. Всі вони мають можливість познайомитися також з українськими композиторами. Всі вони мають можливість познайомитися також з українськими композиторами і тим самим зблизитися до української музичної духовости.

Під час цьогорічного речиталю, що відбувся після кінцевих іспитів, учасники учнівського попису мали гарну нагоду прослухати композиції українських музиків: Івана Барабаша „Коломийка", Василя Безкоровайного „Ти, дівчино", Осипа Залеського „Верховино", Миколи Лисенка „Ой, місяцю", Кобалевського „Народний танок", Олександра Омельського „Аркан" і „Київський вальс", Василя Пащенка „Польонез", Романа Савицького „Їхав козак на війноньку" і „Стрілецька пісня".

Крім цього, ще прозвучали такі українські пісні: „І шумить, і гуде", „Сонце низенько", „Вечірній дзвін" і „Реве та стогне".

З неукраїнських композиторів учні відіграли: Й. С. Баха „Прелюдія", ч. І, Л. Бетговен „Чарівність", „Для Елізи" і „Руїни Атен"-дует Бурґміллер „Баляда" і „Срібна гілка", Діябеллі „Рондо"—дует, М. Геллес „Цікава історія" і „Лявіна" Г. Ґльовер „Великий провідник" і „Прелюдія", Дж. Ґріґ „Марш карликів", Б. Каґт „Каравана", Кеглер „Рондо", оп. 300, Киллінґ „Мадярська рапсодія", Дж. Корма „Осіннє листя", Куглау „Рондо"—дует, В. А. Моцарт „Симфонія", ч. 40 і „Рондо" Ф. Шопен „Ноктюрн", Ф. Шуберт „Серенада".

Виступали учні сімох кляс Перша кляса—Андрій Панчишин; друга—Тарас Рожа; третя—Таня Василина, Наталка Панчишин і Тереса Рожа; четверта—Кароля Ліс і Микола Рожа; п'ята—Володимир Гончаренко і Річард Розе; шоста—Лєна Василина, Амі Додіґ, Ліла Гончаренко й Катя Розе; сьома—Л. Василина, Андріянна Небеш і Галя Палка.

В дуетах виступали Т. Василина й Т. Рожа, К. Ліс і А. Додіґ та К. Розе й Л. Василина.

Музичний попис розпочала п'тирічна Ляля Рожа, яка при допомозі вчительки виграла такти на фортепіяно Треба підкреслити, що ця найменша учениця Фортепіянововоі студії є четвертою дитиною Рожів, батько якої мадяр, а мати українка, в родині розмовляють трьома мовами—українською, мадярською й англійською.

Попис Музичної Школи був не тільки нагодою, щоб присутні члени родин учнів та запрошені гості виявили своє признання молодим початківцям музичного мистецтва, але також висказали свою вдячність проф. І. Заячківській-Гаврилюк за її педагогічні здібності та вміння разом з батьками дітей побороти багато труднощів нашого тутешнього довкілля, щоб вдержати безперебійне продовжування науки гри на фортепіяно.

Р. Данилевич

Збірка нарисів „З висот щоденности"

Іван Бойкевич

В 15-ті роковини смерти автора, щоб зберегти назавжди його духовий портрет, дружина Оксана та сини Андрій і Роман, видали книжку Івана Бойкевича п. н. „З висот щоденности" за редакцією Анатоля Курдидика й технічною допомогою Люби Гнатюк.

За словами А.Курдидика, „Іван Бойкевич глибоко релігійний філосов, учений, з натиском на духовість і характер, історик зі спробою синтези та переконаний звеличник збройної сили, як творчого джерела і плянового будівника державного апарату".

В цій збірці суспільно-філософічних нарисів, релігійних міркувань, виписів з книжок великих авторів світу Іван Бойкевич увесь час підсилює погляд, що: „Все, що Боже в людині—це її творчість".

Антологія Івана Бойкевича може бути добрим товаришем для того, хто хоче находити щораз нові теми для дискусій, чи теми для рефератів, чи просто хоче читати, думати, розглядати різні дефініції і шукати своїх, чи порівнювати до своїх. Ця книжка спонукує йти до бібліотеки і досліджувати джерельні матеріяли, щоб докладніше довідатися про цю чи іншу справу, ідею, факт. В деяких вона робить враження словника цитат. В інших мовах словники цитат дуже популярні, їх багато і на різні теми. В нас такого словника нема, як теж немає словника синонімів.

Книжка „З висот щоденности" І. Бойкевича буде, може, першим кроком у цьому напрямі.

Книжку можна замовляти, пишучи на адресу: Oksana Boykewycz, 902 N. Oakley Blvd., Chicago, Ill. 60622.

Віра Ке

ОСОБИ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ пенсії соціяльного забезпечення, дістануть підвишку від початку нового року, не зважаючи на те, що низька інфляція не зумовлює такої підвишки. Конґрес вже виготовляє відповідний законопроєкт згідно з бажанням президента Роналда Реґена. Передбачають підвищення пенсій на 2,9 відсотка, тобто на загальну суму 5 більйонів долярів.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п. інж.
МИРОСЛАВА-МИРОНА ЖАРСЬКОГО
будуть відправлені
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
у неділю, 12-го серпня 1984 р., в год. 11:30 ранку в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття у Сан Франсіско, Кал.;
у понеділок, 13-го серпня 1984 р.:
в год. 8:00 ранку в українській католицькій церкві Пресвятої Трійці, Кергонксон, Н. Й.;
в год. 9:00 ранку в греко-католицькій церкві Пресвятої Богородиці в Озон Парку, Н. Й.
Просимо про молитви за спокій душі Покійного.
Дружина МАРІЯ й Родина

Недогляди...

(Закінчення на ст. 4)

ва. Ось наводиться випадки, що окрема інспекція зі Збройних Сил, натрапила на різні запасні частини, вартости понад два мільйони долярів, на опакуванні яких було зазначено, як „надвишку", щоб їх продати за будь-яку ціну, під час, коли було водночас зроблене замовлення на такі ж самі частини, але вже за нову підвищену ціну.;

Американська фльота продала 11 старшого типу винищувачів (кляси Джерінг) чужим країнам: — Туреччині, Греції, Мехіко, Тайванові, Пакістанові у 1981-1982 роках за загальну суму 5.2 мільйона дол., розцінюючи їхню продажну вартість, „старого заліза" („скреп"), а тепер виявилося, що їхня справжня вартість була в об'ємі 40 мільйонів.

Та найбільші закиди робиться Пентагонові за це, - як згадується, у „Гауз оф Арморі Сервіс",-що він продав надвишку зброї та іншого військового вивінування вартости 1.6 більйона — заледве за 89 мільйонів!..

Комісія, яка перевіряє збройні закупи, натрапила на просто неймовірні речі, у яких платилося за розсувний ключ, вартости 17 дол., 435 долярів, за молоток вартости 6 долярів — 93 доляри, за шрубу з подвійним нарізом забезпечення вартости 1.20 -36 долярів, за легшого типу ножиці до краяння бляхи, в ціні 18 долярів, 147 долярів і тим подібне.

І щойно аж тепер, секретар Оборони Каспер Вайнберґер домігся докорінної зміни у переоцінці всіх військових закупів у формі розписування конкурсів на закуп та перевів цілковите скасування дотеперішнього своєрідного „монопольного постачання" із рідко коли замінних доставців, а на додаток, доручив замінити всіх тих членів із закупочного департаменту у Пентаґоні і по змозі — заступити їх зовсім новими людьми.

Помер бл. п. М. Басараб — член УНС

Албертсон, Н. Й. — У середу, 1-го серпня 1984 року тут помер після довгої і тяжкої недуги рака на 70-му році життя бл. п. Михайло Басараб член Братства св. Миколая 5-го Відділу УНСоюзу, щедрий жертводавець на різні українські церковні і громадські цілі.

Бл. п. М. Басараб народився в с. Голешів, Жидачівського району, Львівської области, а до ЗСА прибув з великою хвилею української іміграції в 1949 році, заклавши тут своє власне підприємство у якому працював майже до останніх днів свого життя.

Тіло Покійного було виставлене для відвідин і молитов у четвер, 2-го серпня в похоронному заведенні Вайнґанд і Син при 49 Гіллсайд авені у Віллінґстоні на Лонг Айленді від год. 7-10 вечора, а похорон відбувся в п'ятницю, 3-го серпня на місцевому цвинтарі. Покійний залишив у жалобі дружину Евеліну, брата Григорія і дальшу родину та приятелів в Україні і ЗСА.

З культурного центру в Гантері

ВИСТАВКА КАРТИН

Муж довір'я парафії св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й., Андрій Бук відкрив чергову виставку картин 23-ох образотворчих мистців. Починаючи з лівої стіни ґражди видніли картини Л. Кузьми, що їх зразу пізнати по його своєрідному стилі. Це — краєвиди з околиць Гантеру в ясних, погідних тонах. Галина Новаківська з Торонто виставила свої експресіоністичні картини (олійні з акрилікою) — „Кукурудза", „Закуток в Еспанії", „Цікавий об'єкт" і „Будяк".

Звертають увагу три імпресіоністичні картини покійного М. Бутовича „Почаївська Божа Мати", „Ворожбит" і „Зелена маскарада". Контрастом є дві великі реалістичні картини Я. Вижницького — „Пошлюбна ворожба" (гуцульське весілля) і „Маки". У своєрідному стилі виставив картини Еко: „Св. Юр", „Бандурист" і дві танкові картини, сповнені динамікою. Юрій і Ярема Козаки виставили ікони, Ярема теж „Осінь".

Цілу стіну зайняли експресіоністичні, кольоритні картини М. Мороза: „Космач", „Церква в Гантері", „Рим-Палятіне", „Білі пеонії" і „Ґран Ґордж". Людмила Морозова виставила свої ніжні, імпресіоністичні „Квіти", „Човни", „Захід сонця на морі", „Осики над ставом". Кольоритні картини покійного М. Неділка: „Квіти", „Яблуні у квіту", „Барвисті квіти", „Проліски" приманювали райдугою красок. Наталка Погребінська показала дві картини у стилі абстрактного експресіонізму „Базар" і „При дорозі". Богдан Доманик виставив три ікони й краєвиди. Софія Лада з Вінніпеґу звернула увагу своїм своєрідним стилем — „Розбиті мрії", „Діва сонця" та іконами. Ольга Дадинюк виставила краєвиди. Богдан Титла виставив свої акварелі-краєвиди.

У малій комнаті видніли ікони Галини Титли (нерукотворний образ Христа й Богородиці), Юрія та Яреми Козаків, Андрія Харини. Далі були графіки М. Левицького з Торонто, Я. Гніздовського, кольорові дереворити Б. Божемського (гуцульські типи), картини Р. Василишина, з них велика акварeля „Вид Львова". В. Фіцалович виставив графіку „Український культурний центр у Гантері".

КОНЦЕРТ

Ввечері, 1-го липня І. Макаревеч відкрив перший у сезоні концерт. Піяністка Таїса Богданська відіграла „Фантазію" Імпромту" і „Скерцо Ціс-моль" Шопена та „Гуцульську токату" Кос Анатольського. Її гра відзначається живим темпераментом, „співочим ударом" перлистою технікою. Вона видала свою платівку з перевагою українських композиторів. Молода солістка, ліричне сопрано, Віра Черни з Ню Гейвену, проспівала у фортепіяновому супроводі проф. Д. Гординської-Каранович молитву „До Твоєї ласки прибігаєм, Богородице Діво" та „Коли часом" І. Недільського, „Плавай, плавай, лебедоньку" Шевченка-Стеценка, пісню Рікерта-Шуберта „Ду біст ді Руге" німецькою мовою, головну арію з опери Пуччіні „Мадам Батерфляй" — „Одного гарного дня" італійською мовою, та Малишка-П. Майбороди „Ти моя вірна любов". Ця талановита солістка з великим, гарним і вишколеним голосом співала природно, з доброю контролею віддиху. Вона має перед собою світле майбутнє при дальшій наполегливій праці над своїм сильним і милозвучним голосом. Виступає з оркестрою у Вотербирґському університеті в Ню Гейвені, Конн.,і з Єйл-Бах хором у єйльському університеті в Ню Гейвені.

Відомий скрипаль Рафаїл Венке, один із наших віртуозів, у фортепіяновому супроводі проф. Д. Городинської-Каранович, заграв з темпераментом сонату Шуберта „Капріччіо а ля данца", В. Грудина фантазію на тлі українських пісень і Паґаніні-Крайслера „Ля Кампанеллю". Численна добірна публіка нагороджувала наших мистців довготривалими оплесками.

І. Д.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

По слідах...

(Закінчення зі стор. 2)

сподівано дістаємось під володіння совєтських партизанів.

Під час однієї обідньої перерви долітає до нас відгомін гарматньої і крісової стрілянини. Ніхто не знає що сталось. За кілька днів сільський староста дає розпорядження, що всі „утєкаченци" мають бути готові до від'їзду. Такий наказ „нємцоф". Дехто зі словаків додейкує: „руси" не такі, яких ми очікували. Ми люди Заходу.

У хмурий дощовий день їдимо возом до місця призначення. Шлях крутиться поміж залісеними пагорбами. Останній відтинок дороги відбулося вже на возі, до якого впряжені корови, бо наш перший візник з кіньми зник в часі відпочинку.

Під'їздимо перед полуднем другого дня до вантажного потягу. У вагонах вже люди. Пізнаємо серед них і деяких наших знайомих. Від них ми дізнаємось, що цю частину Словаччини „очищує" від партизанів наша Дивізія. Ніхто не знає, коли транспорт від'їде. Час від часу в лісах лунають стріли.

Вечоріє, а ми стоїмо все ще на місці. Нараз під'їжджають якісь авта. Дехто вже кликнув: „наші!" Дивізійники! Мати малощо не випала з вагону, пізнавши свого сина.

Нам привозять харчі. Повідомляють, що транспорт від'їде аж на другий день, бо в лісах „бушують" партизани.

Уночі наш транспорт охороняє військо.

А потім ми поїхали в напрямі до Братислави, а звідтіля нас скерували до Штрасгофу.

• • •

Виходимо з церкви. Починає накрапати дощ. По правому боці ще затримався гурт дивізійників. Їх у поспіху минає невеличка громада вірних, поспішаючи до авт. Тільки... невеличка громада.

В АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена існують різні погляди щодо переговорів ЗСА зі Совєтським Союзом. Так, наприклад, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер висловився проти поступок Москві, що спонукали б її до переговорів у вересні Дорадник Президента Джеймс Бейкер за тим, щоб переговори поміж двома потугами у вересні відбулися, бо вважає, що це сприятиме виборчій кампанії республіканців, а державний секретар Джордж Шулц маневрує між цими двома без пропозицій будь-яких концесій.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ, ствердивши, що непорядки і злочини в публічних школах досягли епідемічного стану, звернувся до Верховного Суду, щоб той дав шкільній адміністрації більше свободи для розсліджування причин такого стану. Відлунюючи заяву президента Р. Реґена, яку він зробив минулої зими, Департамент юстиції назвав неполадки у школах „національною проблемою", що потребує державної допомоги.

В ІНДУСТРІЇ БУДІВЛІ ДОМІВ спостерігаються великі різниці в цінах. Спричинено це, головним чином, різницями у постачанні і у потребах споживачів, а крім того, ще й різними цінами будівництва і оплатою робочої сили. Пересічна ціна нового однородинного будинку становить тепер 101,000 долярів.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ повідомив, що головні економічні показники вказують на деяке сповільнення економічного росту в майбутніх місяцях, з чого економічні експерти задоволені, бо це означає, що інфляція не зростатиме, а економічний зріст „не спалився". Як відомо, в першому кварталі року економіка країни зростала темпом 10,1 відсотка в річному відношенні і сповільнилась до 7,5 відсотка у другому кварталі. В наступних місяцях цей зріст передбачують на 3 відсотки.

П. Лисенко...

(Закінчення зі ст. 1)

жає нормальній роботі радіо і телевізії;

4. Металева стіна гарно проводить електричний струм, що є небезпечно під час бурі;

5. На металевій стіні легко конденсується пара води під час зниження температури в помешканні;

6. Стіни, вкриті металевими листами, потребують більше палива для втримування потрібної температури в кімнаті.

Щоб зробити стіну, яка притягала б і тримала магнети з картинами і іншими речами (наприклад — мапи, екран, дзеркало, термометри тощо), ми розробили метод виготовлення такої намазки для стін, яка після затвердіння притягала б магнети, як і притягають металеві листи, але не мала б тих недоліків, що їх мають стіни, вкриті металевими листами.

Поміж різними родами рудних мінералів заліза, тобто оксидів заліза, з яких виробляють масово на металюргійних заводах метал (чавун, сталь, залізо), є також рід, який притягається магнетом, як метал, і ця властивість постійно зберігається.

В З'єднаних Стейтах Америки цієї магнетичної руди, рудного мінералу заліза, магнетиту (Fe_3O_4) є багаті поклади.

Магнетит — чорний на вигляд, з нього виробляють, наприклад, чорнило. Спорошкований магнетит не втрачає магнетних властивостей з часом, вироби з нього не проводять електричного струму. Його ми й використали для виготовлення нашої магнетичної намазки. На сто частин (по вазі) спорошкованого магнетиту додається 10-25 частин клею і розмішується. Одержується пластична маса, подібна до речовини, яку вживається для замазування щілин у стінах в хаті. Клей вживається не горючий, не отруйний і щоб намазка після затвердіння була гнучка. Цю масу намазується на стіну товщиною лиш 1/16 до 1/8 інча і стіна не відрізняється від звичайних стін, аж поки не прикласти до неї магнета; тоді бачиться, що ця стіна інакша, як інші. Цей тонкий шар намазки на стіні не тільки сам не розтріскується при ударах, наприклад, молотка, а ще і захищає саму стіну. Стіни, покриті цією намазкою, є безпечніші при ударі, особливо це стосується до дітей. Це важливе для кам'яних, цементових і інших стін.

Один квадратовий інч гнучкого магнету приклеєний до задньої стінки рами картини, або інших речей, тримає на такій стіні 2-3 унції (приблизно 60-90 грамів) тягару. Спорошкований магнет продається на ринку в мішках по 50-100 фунтів і ціна його сьогодні є приблизно 5 центів за фунт. На ринку також продаються гнучкі магнети, на задньому боці яких є клей, тобто вони є готові для приклеювання до речей, які плянується помістити на стіні, обробленій нашою намазкою. Ці магнети є розміром 1/16 інча, товщиною і 1/4, 1/2 і один інч шириною. Ціна їх приблизно 4-5 центів за один квадратовий інч. Для малих картин вживається вузький магнет, а для більших картин — широкі магнети.

В нових будинках стіни намазують мулярі. Для старих будинків є спеціяльний прилад, зроблений нами, за допомогою якого і не-фахівець може зробити собі таку стіну. Для тих речей, до яких ніяк не можна приклеїти магнетів, наприклад, екран, мапи, дитячі забавки, кухонні речі, також спеціяльні полички для писанок і інші речі — робляться магнети з безпечними гачками, на які можна вішати такі речі. Це робиться так:

До гнучкого магнету з діяметром трьох інчів, прикріплюється гачок, і цей магнет з гачком прикладається до магнетичної стіни; потім на такий гачок можна вішати будь-які речі, наприклад, спеціяльну поличку для писанок.

Стіни, покриті цією магнетичною намазкою, можна фарбувати в бажаному кольорі, чи прикривати стінним папером, після чого ця стіна виглядатиме як усі інші стіни в кімнаті.

Першу магнетну стінку в нашій хаті ми покрили папером барви дерева і розмістили вгорі більші рами, нижче середні і внизу малі. Нижньою частиною такої магнетичної стіни особливо цікавляться маленькі діти, що ми спостерегли на нашому маленькому однорічному внукові: він знімав малюнки, роздивлявся і клав на те саме місце; значить дітям, навіть дуже маленьким, цікаво укладати всякі речі на таких стінах.